

A 2542

3934

4

Laste Mabitš.

Esimiseks hakatuseks
kodus ja koolis õppijatele.

Toimetanud: J. Freimann.

(Piltidega.)

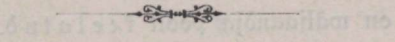
Tellimise adress väljaandjale
list ja raha kirjade jäoks:
J. Freimann up. et. Lextsch,
(Aplitu talu) B. a. A.

+ 30

3934.

Laste Nabitš.

Esimeseks hakatuseks kodus ja koolis õppijatele.

Toimetanud: J. Freimann.

(Piltidega.)

Tallinnas.

Trükitud J. Freimann'i kulus.

Müümise aadress wäljaandjale liht ja raha kirjade jäoks: J. Freimann, nr. 271
Лектёр, (Аптека талу) Б. ж. д.

Järeldrüffimine ja õpetusewiisi tarwitamine teistes laste raamatutes
on wäljaandja poolt feelatud.

Дозволено Цензурою. — Юрьевъ, 3 сентября 1901 .

34891

I.

Lugemise ja kirjutamise harjutused.

a) Veikesed trüki ja kirja tähed.

Säälikud:

i u ü o õ ö a ä e
i u ü o õ ö a ä e

Säälikute ja umbhäälikute kofku ütlemine:

ae, ai, oi, ui, ei, au.

ii n

ni-na, u-ni, a-ni, o-nu, an-na,
on, õnn, õn-ne, un-na, an-ni.

iii m

mi-na, mu-na, mei-e, mõ-ni, maa,
e-ma, o-ma, am-mu, i-me, mi-nu ni-mi.

w*w*

wii-ma, wöi-ma, wae-ne, wa-na, we-ne,
waim, wöim, wai-nu, i-wa.

r*r*

riiw, riim, raam, ruum, mu-re, mu-ri,
ma-ri, me-ri, we-ri, wa-ri, nä-ri.

l*l*

li-na, lin-na, lae-ne, lae-na, lae-wa, lu-mi,
liim, loo-ma, löö-ma, laul-ma, wa-li, wa-lu, wa-le.

t*t*

te-ma, tä-na, ti-na, tii-ma, ta-lu, tu-lu,
mô-te, môt-te, wô-ta, töt-ta, mät-ta ta-lu.

d*d*

ö-de, tö-de, i-du, ti-du, wöi-da, wöi-ta,
si-da, rit-ta, ma-dal, mät-tal, ra-da, re-del, nä-dal.

h*h*

ma-he, wa-he, ra-he, ta-he, ra-ha, wa-ha,
ma-ha, ta-ha, ah, oh, hea, hind, hun-di hääl.

f*f*

foer, faer, fa-ru, fu-ri, fa-ri, fi-ri, fa-na,
ka-li, köik, kukk, lukk, lä-ki lak-ka.

i *j*

jä-me, ja-hu, jah-wa-ta, jäl-le, jä-nu ja ja-lad.
 jär-we jae, ra-ja, ka-ja, wa-ja, ma-ja, jä-ta.

f *f*

fi-na, fin-na, suur, saun, sild, wõ-sa, wi-sa,
 fant, ka-fin, kü-fin, kuu-fe ka-fu, ko-fu,
 wõ-fu.

g *g*

ling, wing, fmg, nu-ga, nu-ka ta-ga,
 lu-gu, li-na li-gu, li-nad lik-ku, kä-gu ku-ku,
 wa-na lu-gu.

p *p*

pill, pilf, pif, tip, täp, pal-ju prü-gi, puu,
 pea, pä-raft, pa-lu, tupp, fupp, kupp ja nupp.

b *b*

fä-bi, lä-bi, hä-bi, u-ba, ju-ba, tu-ba, tup-pa,
 a-bi, ap-pi, no-be, no-pi, ko-be, pa-ber ja papp.

S s

fin-nas, lin-nas, lam-mas, sam-mas, wastu uft,
uus pufs, fei-na fis-fe. pois kas-fi kais-fu.

Maja.

Sõidu wanker.

Suurestegete klaas.

Prillid.

Trükitähed.

a b d e g h i j k l m n
o p r s t u w ä ö ü.

Kirjutustähed.

a b d e g h i i k l m n o
p r s t u w ü ö ü.

Linnu-koer.

Hooni-koer.

Sohwa.

Roosi-õis.

Arvutähed ehk numbrid.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
üks,	kaks,	kolm,	neli,	viis,	kuus,	seitse,	kahelja,	üheksa,	kümme.

b) Suured trüki ja kirja tähed.

U U

U-nus=tab hoid=ja, ta=bab püüd=ja.

U-ne kai=sus on las=tel hea ol=ta.

Ü Ü

Ü=les, ü=les, hel=lad wen=nad!

Ü=le=ko=hus ei sei=sa ko=tis.

D O

Ds=lar õ=pe=tab Ds=mud is=tu=ma.

On töö teh=tud, siis on hea pu=ha=ta.

Š Ō

Ši-e-ke, ōi-e-ke, ä-ra nii uh-kes-te ōil-mit-se!

Ō-de on mi-nust kaks aas-tat noo-rem.

Š Ō

Šö on pi-me. Šö-sel pois-ta-wad kuu ja tä-hed.

Ō-pik on ar-mas lau-lu lin-nu-ke-ne.

Ä Ä

Äu-na-le os-te-ti uus aa-bit-ja raa-mat.

Äuus-ta ja ar-mas-ta o-ma i-sa ja
e-ma.

Ä Ä

Ä-ra usu hun-di jut-tu, hun-dil on hul-lud
ju-tud.

Ä-ra il-mas-ki i-se-en-naft kii-da.

R *N*

Roo-re-na näh=tud, wa-na-na teh=tud.
Nutt tu-leh suu-re nae-ru jä-re-le.

M *M*

Ma-dis on mei-e kün-ni mees.
Mii-na läks met-sa mar-ju-le.

S *S*

Sal-me ja Sii-mo tu-li-wad kar-ja-ga ko-ju.
Sal-li ja San-na föu-a-wad
we-ne-ga me-rel.

L *L*

Lu-mi ka-tab tal-wel maad.
Laeru on jää-nud tal-we-kor-te-lis-se.

I Y

Im-pi is-tub I-lu-ne sü-les.

I-ja tu-leb, Im-pi röö-mus-tali.

S H

Särg möir-gab ja pu-hub wi-ha-selt.

Hea sõ-na wõi-dab wõe-ra wäe. 1.2. 84

R K

Rä-gu ku-tub kuu-se ot-sas, tu-a lä-wel,
tam-me ot-sas.

Kel-gu-ga on tal-wel hea lüu-gu las-ta.

L T

Lõ-nu ja Loo-mas kat-su-wad, kumb wõi-tu
saab.

Tee head, siis lei-ad head.

B **P**

Paj-ul pi-tad põl-le pae-lad, le-pal lei-na
le-he-fe-sed.

*Peo-ter ja Prii-du lei-d si-wad met-salt
lin-nu pe-sa.*

B **B**

Bai-ta-li järw on Si-be-ri maal.

Ber-lin on Sak-sa-maa pea linn.

R **R**

Roo-si ja Rii-na is-tu-wad kii-ge peal,
Rei-nu kii-gu-tab neid rõem-ja-s-ti seal.

*Rõem teeb las-tel lau-lu hää-le,
kau-ni-maks kui kand-le kee-le.*

D

D

Düü-na jō-gi joot-seb Rii-a lin-noft lä-bi.

Dau-wet o-li Is-rae-li rah-wa ku-nin-gas.

W

W

Wers-ta pos-til on kir-ju wöö üm-ber.

*Wa-ra-ne pü hil nok-ka, hi-li-ne sa-pu-
tal tiüwa.*

E

E

E-ma an-dis El-ja-le tats i-lu-fat õu-na.

*Ee-da ja Eli wa-ne-maul on wae-fed
i ni-me-fed.*

G G

Gat-si-na lin-nas on suur keis-ri lofs.

Gus-ti püü-ab jär-west õn-ge-ga ku-la.

J J

Jaak ja Ju-tu jat-sa-wad paa-di-ga sõnu-da.

Jou-lu teh-takse hea las-te-le

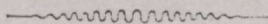
Jou-lu-puu.

F f F f

Fähl-mann oli toh-ter ja Ges-ti kir-ja-mees.

Fuks on tu-a roos. Of-wit-fer on

sol-da-ti-te ü-lem.

Grükitähed.

Aa Bb Dd Ge

Gg Hh Ii Ii

Kk Ll Mm Nn

Oo Pp Rr Ss

Tt Uu Ww Xx

Yy Zz Aä Bb

Talu maja.

Talumees oma naise ja lastega lähewad heinamaale.

Sirjatähed.

Aa Bb Dd Ee

Gg Hh Ii Jj

Kk Ll Mm Nn

Oo Pp Rr Ss

Tt Uu Ww Ää

Õõ Öö Üü Ff

Peru hobune.

Ladina trükitähed.

A a B b D d E e G g

H h I i J j K k L l

M m N n O o P p R r

S s T t U u W w Ä ä

Ö ö Ô ô Ö ö Ü ü F f

Räsi.

Lärn.

Lui.

III.

Kirja wahemärgid.

, komma; lühike kinnipidamise märk.
 ; semmikoolon; pikem kinnipidamise märk.
 : koolon näituse märk.
 . punkt; lõpemärk (kui üks mõte walmis ehk jutt otsa saab).

? küsimise märk; tartwitakse siis, kui midagi on küsitud.

! õhkamise märk;

„ jutumärk, kui jutt algab;“ jutu märk, kui jutt on ära lõppenud.

[] () klammerid ehk sulgumise märgid, kus wahel seletaw sõna seisab.

- = ühendamise märgid.

— mõtlemise märk (kriips).

* tähendamise ehk juurelisanduse märk.

† surma märk.

† kustutamise märk.

§ paragrahv, jäomärk.

, ; : ? ! „ “ [] () - = * † † §

III.

Lugemised.

Karja pois.

Rena kesa nurme keskel
 Könnib karja poisike,
 Könnib lamba karja ümber,
 Hoiab lambaid hoolhaste.

Rahul lambad rohtu maitšwad,
 Talled kõrwal tantšiwad.
 Pinnud ümber keeru lendwad,
 Lilled läigitawad maad.

Lõu hõistab õite õhul
 Keerutelles kõrgele, —
 Lõu lõõrituse seffa.
 Pausal nüüd ka karjane.

(Dr. M. Weste.)

Korratu aiek.

Gusti oli korratu poiss. Igal hommikul, kui magamast tõusis, hakkas ta oma asju otsima. Üks sukk oli tal tooli peal, teine laua all; üks saabas süngi all, teist ei olnud tuas kuskilgi näha. Nõnda Gustikene hullas ja möllas oma asju otsides ja jäi alati hiljaks kooli minema.

Igal asjal olgu oma teatud koht.

Laulu lind.

Vihma- ja päeva ivari.

Roos õitseb.

Hea laps.

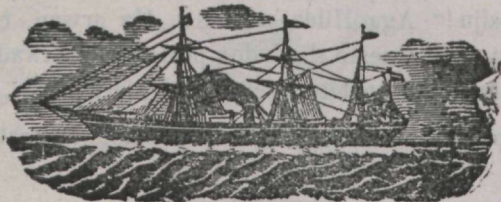
Külmal talwe ajal lendasiwad warblased õues ja tua akente ümber. Weikene Hilda wiis neile tihti leiwaraasukesi ja wiljaterakesi õue peale, ja waatas hea-meelega, kudas linnukesed neid nokkisiwad. Seda nägi Hilda wend ja ütles kohe: „Kasi tupp, mis sa külmetad! Ega sina neid kõiki ometigi jõua toita; neid on ju palju!“ Aga Hilda wastas: „Ma arwan, et igas peres on häid lapsi, kes waeste lindude peale halastawad, ja nõnda saawad linnud ikka toidetud sel raskel ajal.“

Hea laps on Jumalale meelepäralt ja oma wanematele rõemuks.

Ilus pidu.

Mitu ja Mann läksivad Anniile võeraks. Seal nad läksivad üheskoos heinamaale ja istusivad rohu peale maha. Anni oli igauhe jaoks tüki võidleiba kaasa võtnud. Nemad jõiwad ja linnud laulsivad põesa otsas. Pärast seda hakkasivad ka lapsed lindudega ühes laulma. Küll see oli väga ilus kuulda.

Kuru laev.

Tee niisamuti.

Lilli rääkis ikka tätt. Tegi ta wahest midagi, mis mitte õige ei olnud, siis läks ta ja tunnistas ise oma süü ülesse, palus andeks ja tõuta, edespidi parem laps olla.

Tuletõrjujate priis.

Saapad.

Mänguriistad.

Waenelaps.

Wali talwine õõ oli käes. Taewa tähed särasiwad ja külm plaksutas õues. Kurb waenelaps kõndis linna uulitsal ja palus: „Oh Jumal, mul on külm ja kõht on ka tühi!“ Seda kuulis üks wana eidekene. Ta wiis lapse oma majasse sooja ja pani ta süngi magama. „Kül on hea soe,“ ütles laps. Ta silmad waju-siwad kinni ja ta uinus, ning lahke naeratamine lehwis ta huulte ümber.

Jumal ei jäta maha waesid lapsi.

Toone fured.

Kirik.

Kirik on Jumala koda. Jeesus ütles: „Ma pean jes
 kofas olema, mis mu Isa päralt on.“ — Kirik näitab
 oma kõrge torniga, nagu sõrmega, üles taeva poole. See
 paistab kaugele mitme wersta taha ära. Kirik on ilusa
 koha peal ja hoopis teistwiisi ehitatud kui teised majad.
 Tema on kogudusele Jumalateenistuse paigaks. Kirikusse
 wõiwad kokku koguda wanad ja noored, rikkad ja waesed,
 terwed ja haiged, tutwad ja wõderad. Nemad on seal kõik
 ühesugused Jumala ees. Tornist on kella helin kuulda;
 see kutsub inimesi kokku Jumala sõna kuulma, laulma ja
 paluma.

Kui armsad on Sinu hooned, oh wägede Jehowa!

Palve.

Meie Jsa, kes Sa oled taewas, pühitsetud saagu Sinu nimi, tulgu meile Sinu riik, Sinu tahtmine sündigu, kui taewas, nõnda ka maa peal; meie igapäätwane leib anna meile täna pääw, ja anna meile andeks meie wõlad, kui meie andeks anname oma wõlglastele; ära saada meid mitte kiusatuse sisse, waid peasta meid ära kõigest kurjast; sest Sinu päralt on riik, wägi ja auu igaweste.

Amen.

IV.

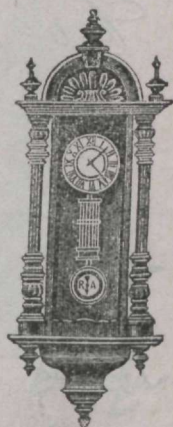
Wenekeele tähestik.

Trükitähed.

Aa Bb Vv Гг Дд Ее Жж
 Зз Ии Ii Йй Кк Лл Мм
 Нн Оо Пп Рр Сс Тт Уу
 Фф Хх Цц Чч Шш Щщ
 Ъъ Ыы Ьь Ъъ Ээ Юю
 Яя Өө Vv

Lillestimp.

Seina kell.

Kirjutustähed.

Aa Bb Cc Dd
 Ee Mm Nn Oo Pp
 Qq Rr Ss Tt Uu Vv
 Ww Xx Yy Zz
 Aa Bb Cc Dd
 Ee Ff Gg Hh
 Ii Jj Kk Ll
 Mm Nn Oo Pp
 Qq Rr Ss Tt
 Uu Vv

Õmbluse-masin.

Niigi-kull.

Jalgratas.

Jesus Kristus.

Üfs = ford = üfs.

1	ford	1	on	1	1	ford	2	on	2	1	ford	3	on	3
2	"	1	"	2	2	"	2	"	4	2	"	3	"	6
3	"	1	"	3	3	"	2	"	6	3	"	3	"	9
4	"	1	"	4	4	"	2	"	8	4	"	3	"	12
5	"	1	"	5	5	"	2	"	10	5	"	3	"	15
6	"	1	"	6	6	"	2	"	12	6	"	3	"	18
7	"	1	"	7	7	"	2	"	14	7	"	3	"	21
8	"	1	"	8	8	"	2	"	16	8	"	3	"	24
9	"	1	"	9	9	"	2	"	18	9	"	3	"	27
10	"	1	"	10	10	"	2	"	20	10	"	3	"	30
1	ford	4	on	1	1	ford	5	on	5	1	ford	6	on	6
2	"	4	"	8	2	"	5	"	10	2	"	6	"	12
3	"	4	"	12	3	"	5	"	15	3	"	6	"	18
4	"	4	"	16	4	"	5	"	20	4	"	6	"	24
5	"	4	"	20	5	"	5	"	25	5	"	6	"	30
6	"	4	"	24	6	"	5	"	30	6	"	6	"	36
7	"	4	"	28	7	"	5	"	35	7	"	6	"	42
8	"	4	"	32	8	"	5	"	40	8	"	6	"	48
9	"	4	"	36	9	"	5	"	45	9	"	6	"	54
10	"	4	"	40	10	"	5	"	50	10	"	6	"	60
1	ford	7	on	7	1	ford	8	on	8	1	ford	9	on	9
2	"	7	"	14	2	"	8	"	16	2	"	9	"	18
3	"	7	"	21	3	"	8	"	24	3	"	9	"	27
4	"	7	"	28	4	"	8	"	32	4	"	9	"	36
5	"	7	"	35	5	"	8	"	40	5	"	9	"	45
6	"	7	"	42	6	"	8	"	48	6	"	9	"	54
7	"	7	"	49	7	"	8	"	56	7	"	9	"	63
8	"	7	"	56	8	"	8	"	64	8	"	9	"	72
9	"	7	"	63	9	"	8	"	72	9	"	9	"	81
10	"	7	"	70	10	"	8	"	80	10	"	9	"	90

10 ford 10 100, 10 ford 100 on 1000.

39

530